

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING****DOM**
2018-07-16
Meddelad i LinköpingMål nr
2130-18**SÖKANDE**

Lingmerths Buss AB, 556333-5750

MOTPARTER

1. Gränna Taxibuss AB, 556275-7723

Ombud: Advokaterna Pernilla Larsson och Björn Lind
Wesslau Söderqvist Advokatbyrå HB2. Ödeshögs kommun
599 80 Ödeshög**SAKEN**

Överprövning enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och förordnar att upphandlingen får avslutas först efter rättelse med innebörden att en ny anbudsutvärdering ska genomföras varvid anbudet från Gränna Taxibuss AB ska förkastas.

Dok.Id 334754

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 406 581 04 Linköping	Brigadgatan 3	013-25 11 00 E-post: forvaltningsratten@linkoping@dom.se www.forvaltningsratten@linkoping.domstol.se		måndag–fredag 08:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Inköpssamverkan genomför på uppdrag av Ödeshögs kommun (kommunen) upphandlingen *Skolskjutstrafik inom Ödeshögs kommun*, dnr UH-2018-13, som öppet förfarande enligt LOU. Tilldelning sker till det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet utifrån grunden pris. Kommunen meddelade den 8 mars 2018 ett tilldelningsbeslut enligt vilket kontrakt i upphandlingen tilldelades Thomas Kimmehed AB (Kimmehed). Kommunen meddelade den 23 mars 2018 ett nytt tilldelningsbeslut enligt vilket den leverantör som tilldelas kontraktet rätteligen ska vara Gränna Taxibuss AB (Gränna Taxibuss). Som skäl för det nya beslutet uppgav kommunen att den vid tidigare tilldelningsbeslut angett fel leverantör eftersom Gränna Taxibuss anbud hade lämnats genom Kimmeheds konto på e-avrop och att detta inte hade uppmärksamrats.

Lingmerths ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att den får avslutas först sedan rättelse gjorts på så sätt att en ny utvärdering genomförs varvid anbudet från Kimmehed alternativt Gränna Taxibuss ska förkastas.

Kommunen och Gränna Taxibuss begär att ansökan om överprövning avslås.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS HAR ANFÖRT

Lingmerths

Vinnande anbud uppfyller inte samtliga ställda krav i upphandlingen och borde rätteligen ha förkastats.

Av punkten Krav 2.5 i bilagan *Skakrav* (nedan upphandlingsdokumentet) framgår att leverantören i anbudet ska upplysa om vilka underleverantörer som kommer att anlitas. Kimmehed har i sitt anbud angett att några underleverantörer inte ska anlitas. Trots detta avser alla handlingar i det lämnade anbudet Gränna Taxibuss som är en helt annan juridisk person än den som har lämnat anbudet.

Som alternativ till att lämna in alla efterfrågade handlingar i samband med anbudet, har kommunen i punkten Krav 2.9 i upphandlingsdokumentet angett att anbudslämnaren kan inge en egenförsäkran i form av en ESPD. Detta krav gäller även för angivna underleverantörer i det fall sådana kommer att anlitas. Kimmehed har inlämnat en ESPD för Gränna Taxibuss men ingen ESPD för Kimmehed.

Enligt punkten 3.0 Fordonsförteckning Krav på bilaga 3.1 i upphandlingsdokumentet ska en fordonsförteckning inlämnas i samband med anbudet med angivande av vilka fordon som kommer att användas för den aktuella upphandlingen. I den fordonsförteckning Kimmehed inlämnat finns endast två fordon registrerade på bolaget, XKZ461 och HZU404. Resterande fordon är registrerade på Gränna Taxibuss, trots att inga underleverantörer har angetts i anbudet.

Enligt punkten 4.0 Krishanteringsplan Krav på bilaga 4.1 i upphandlingsdokumentet ska en krishanteringsplan inlämnas i samband med anbudet. Någon krishanteringsplan från Kimmehed finns inte med i anbudet. Den krishanteringsplan som är inlämnad i samband med anbudet avser Gränna Taxibuss, trots att inga underleverantörer har angetts i anbudet.

Efter Lingmerths ansökan om överprövning har kommunen på oförklarliga grunder ändrat sitt tidigare tilldelningsbeslut, och meddelat att Gränna Taxi

Buss ska tilldelas uppdraget. Lingmerths finner detta märkligt eftersom anbudslämnare är Kimmehed. Enligt Lingmerths uppfattning kan inte kommunen självständigt ändra ett tidigare meddelat tilldelningsbeslut och tilldela anbudet till en annan anbudslämnare som inte har lämnat något anbud. Enligt den dokumentation som finns har inte Gränna Taxibuss lämnat in något eget anbud.

Kommunen anger som orsak till det ändrade tilldelningsbeslutet att anbudslämnare är ett systerbolag till Kimmehed. Lingmerths kan inte finna något sådant samband i anbudshandlingarna, och finner det högst anmärkningsvärt att kommunen, utan någon officiell dokumentation, anger att det skulle förhålla sig på det sättet som skäl till det ändrade tilldelningsbeslutet. Om ett sådant argument åberopas av kommunen, borde det klart och tydligt framgå av anbudslämnaren Kimmehed att det inlämnade anbudet ska utföras av ett systerbolag, som därmed kommer att uppträda som en underleverantör.

Kommunen hävdar att det är tydligt att det är Gränna Taxibuss som är anbudsgivare. Trots detta har kommunen enligt sitt första tilldelningsbeslut tilldelat Kimmehed uppdraget. Lingmerths anser att detta uppenbarligen är en efterhandskonstruktion, i annat fall borde tilldelningsbeslutet från första början tilldelats Gränna Taxibuss. Det förefaller också märkligt, om kommunen anser att Gränna Taxibuss har inlämnat anbudet, att kommunen begär ett förtydligande från Kimmehed efter anbudstidens utgång, som är daterat den 21 mars 2018. Detta förtydligande är gjort efter att Lingmerths har begärt överprövning av upphandlingen.

Gränna Taxibuss har gjort gällande att oklarheter om vem som har varit anbudslämnare har förekommit ”på ett fåtal platser i anbudet”. Enligt Lingmerths uppfattning finns det inte utrymme i LOU överhuvudtaget att det är oklart vem som är anbudslämnare.

Oaktat det förhållande som kommunen anger, saknar i detta fallet Gränna Taxibuss kapacitet att utföra uppdraget. I den inlämnade fordonsförteckningen finns det två fordon som står registrerat på en annan ägare, Kimmehed. Om Gränna Taxibuss åberopar en underleverantörs kapacitet, i det här fallet Kimmehed, ska anbudslämnaren enligt Krav 2.9 fylla i en ESPD även för underleverantören. Någon sådan ESPD finns inte med i de lämnade anbudshandlingarna för Kimmehed. Att som Gränna Taxibuss ange att fordonen, som står registrerade på Kimmehed, kommer att registreras på Gränna Taxibuss, talar för att anbudslämnaren har insett att ett felaktigt anbud har inlämnats, och försöker i efterhand korrigera detta med denna handling. Eftersom inte alla obligatoriska krav är uppfyllda för det lämnade anbudet, ska det därmed diskvalificeras och ej vara med i utvärderingen.

Vidare anger kommunen att de fordon som finns med på fordonsförteckningen inte behöver tillhöra anbudslämnaren. Detta en nyhet som inte framgår av upphandlingsdokumenten där det tydligt anges att anbudslämnaren ska "ha förmåga och kapacitet att klara efterfrågat uppdrag". Om någon annan står som ägare till angivna fordon på fordonsförteckningen, är det uppenbart att anbudslämnaren saknar både kapacitet och förmåga att klara av uppdraget. I annat fall skulle fordonen vara registrerade på anbudslämnaren. Om krav 2.6 trots allt är gällande, måste de fordon som inte står registrerade på anbudslämnaren, betraktas som tillhörande en underentreprenör, och då är anbudshandlingarna inte kompletta eftersom det saknas uppgifter om underleverantören.

Om kommunens resonemang skulle vara möjligt enligt LOU, att någon annan tillhandahåller utrustning (fordon) vid en upphandling och att detta inte ska betraktas som användande av en underleverantör, måste det betraktas som att kringgå kravet på bevisad kapacitet, vilket är ett obligatoriskt krav i

denna upphandling. Utrustningen (fordon) i denna upphandling är helt avgörande för att utföra uppdraget, och måste betraktas som ett avtalskritiskt fundament i denna typ av upphandling.

Refererande till ovanstående beskrivning framstår det som klart att Lingmerths lider eller riskerar att lida skada som avses i LOU, eftersom Lingmerths har lämnat det bästa anbudspriset.

Kommunen

Kommunen har vid genomförandet av upphandlingen använt sig av det webbaserade upphandlingsverktyget e-avrop. För att lämna anbud i upphandlingen måste anbudsgivaren ha ett leverantörskonto registrerat. Detta konto är kopplat till ett organisationsnummer. Gränna Taxibuss anbud är inlämnat via dess systerbolags (Kimmeheds) konto på e-avrop, varav detta namn även anges genom kopplingar på öppningsprotokoll samt i bilagan Skakravs sidhuvud. Samtliga svar i denna bilaga avser emellertid Gränna Taxibuss. Thomas Kimmehed som ansvarade för Gränna Taxibuss anbudsinlämning är behörig företrädare för både Gränna Taxibuss och Kimmehed. Samtlig dokumentation och beskrivningar i inlämnat anbud avser Gränna Taxibuss och det är därför tydligt att det är Gränna Taxibuss som är anbudsgivare trots att anbudet lämnats via ett annat konto. Kommunen har inte i upphandlingsdokumenten angett att anbudet ska vara inlämnat från ett konto med samma juridiska person som anbudslämnare.

Det första tilldelningsbeslutet angav Kimmehed som vinnande leverantör. Eftersom kontot har samma företagsnamn som firmatecknaren var det i detta skede inte tillräckligt tydligt att det rörde sig om ett annat konto. Vid första beslutet hämtades företagsuppgifterna direkt från öppningsprotokollet och inte från anbudet. När kommunen uppmärksammat att fel leverantör angetts

i det, begärdes ett förtydligande från Gränna Taxibuss för att ytterligare säkerställa för vilket bolag som anbudet var lämnat. I svaret framgick att Gränna Taxibuss var korrekt anbudsgivare. Detta korrigerades sedan i ett nytt tilldelningsbeslut. Kommunen anser inte att det tidigare beslutet ändrades på oförklarliga grunder på det sätt Lingmerths påstår. Kommunen anser att det tydligt framgår vem som är anbudslämnare då samtliga dokument i anbudet avser en och samma leverantör, nämligen Gränna Taxibuss. Det har därför inte funnits grund att utesluta leverantören i aktuell upphandling.

Fordonsförteckning, krishanteringsplan samt ESPD är inlämnade av Gränna Taxibuss som anbudet avser. I upphandlingsdokumentet anges att fordonsförteckning lämnas in i samband med anbud. Det anges inte att fordon i fordonsförteckningen ska vara registrerade på anbudslämnaren, däremot anges att anbudslämnaren även kan ange fordon för nyanskaffning.

Kommunen anser inte att det går att likställa en uppgift om två fordon som inte är registrerade på anbudslämnaren med ett användande av underleverantör. Då avtalspart är Gränna Taxibuss är det inte fråga om en underleverantör, som Lingmerths hävdar. Anledningen till att inga dokument i anbudet avser Kimmehed är att det bolaget inte är anbudslämnare eller avtalspart.

Med anledning av ovanstående får Gränna Taxibuss anses ha lämnat ett anbud vilket inte innehåller brister som skulle föranleda en diskvalificering av anbudet. Kommunen kan inte anses ha brutit mot någon av de upphandlingsrättsliga principerna genom att ta upp anbudet till prövning.

Gränna Taxibuss

Upphandlingen har genomförts helt i enlighet med LOU samt de grundläggande principer varpå lagen vilar. Det saknas därför grund för ingripande enligt LOU.

Kommunens beskrivning av de bakomliggande omständigheterna är korrekt i alla delar. Det är alltså Gränna Taxibuss som är anbudsgivare i den aktuella upphandlingen, vilket även framgår av samtliga de handlingar som skickats in tillsammans med anbudet (bl.a. registreringsbevis, ESPD och krishanteringsplan). Att uppgifter om Kimmehed förekommer i anbudet beror endast på det faktum att det varit detta bolags konto på e-avrop som nyttjats vid anbudsinlämnandet. Som kommunen konstaterat rör det sig dock endast om automatiskt genererade uppgifter på ett fåtal platser i anbudet och samtliga övriga uppgifter och bilagor i anbudet avser Gränna Taxibuss. Några oklarheter kring vem som varit anbudsgivare föreligger således inte, utan tvärtom framgår det mycket tydligt av anbudet att det är Gränna Taxibuss som är anbudsgivare.

Det är inte första gången som ett bolag (av misstag eller av okunskap om de uppgifter som genereras automatiskt i systemet) använt ett annat bolags konto i e-avrop (eller liknande upphandlingsverktyg). Som kommunen även angett är det även fastslaget i rättspraxis att detta inte ska medföra ett förkastande av anbudet, så länge det av övriga handlingar framgår vem som är den korrekta anbudsgivaren. I målet är ostridigt att Gränna Taxibuss inkommit med samtliga de handlingar som efterfrågats i upphandlingen och redan av denna anledning faller således Lingmerths kritik mot Gränna Taxibuss anbud.

Påståendet om att Gränna Taxibuss skulle sakna egen kapacitet att utföra uppdraget i enlighet med de krav som angetts i upphandlingsdokumentet är rent felaktigt. Av samma anledning har Gränna Taxibuss inte heller åberopat Kimmeheds kapacitet för att uppfylla kvalificeringskraven. Det ska vidare noteras att åberopandet av annans kapacitet för att uppfylla kvalificeringskraven inte är samma sak som att under uppdragets utförande anlita underleverantörer. Termen underleverantör i upphandlingsrättsliga sammanhang avser normalt sådan annan aktör som anbudsgivaren avser anlita för att

genomföra hela eller delar av uppdraget. Någon sådan aktör avser inte Gränna Taxibuss att anlita (varken i form av Kimmehed eller någon annan aktör). Som framgår av Gränna Taxibuss anbud har bolaget redan idag en vagnpark med 15 fordon, med lika många medarbetare. Det saknas således all anledning att anlita någon annan för att genomföra hela eller delar av uppdraget.

Det faktum att två fordon som är registrerade på Kimmehed tagits upp i den aktuella fordonsförteckningen motsäger inte detta. Som kommunen konstaterat finns det i upphandlingen överhuvudtaget inget krav på att fordon i fordonsförteckningen ska vara registrerade på anbudsgivaren. Rätteligen är det enda krav som uppställts i förhållande till fordonsförteckningen att den ska biläggas anbudet, vilket den också gjorts. Alldeles bortsett från detta kommer dock de två fordon som upptagits i fordonsförteckningen och som är registrerade på Kimmehed, att registreras om/överförs till Gränna Taxibuss i god tid före avtalsstart, vilket i och för sig saknar relevans mot bakgrund av vad som anförts ovan.

Det faktum att det varit möjligt att ange fordon för nyanskaffning i fordonsförteckningen innebär också att fordon är något som ska finnas vid avtalsstart, men alltså inte behöver finnas vid anbudsinlämnandet. Rätteligen hade fordonsförteckningen således kunnat inlämnas helt blank. Att Gränna Taxibuss angivit registreringsnumret på ett antal bussar som man har för avsikt att ta över från sitt systerbolag före avtalsstart kan således på inget sätt ligga bolaget till last eller tas för in-teckning att det skulle föreligga något fel i Gränna Taxibuss anbud.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

En upphandlande myndighet är fri att bestämma hur förfrågningsunderlaget i en upphandling ska utformas samt kriterierna för tilldelning av kontrakt så

länge de gemenskapsrättsliga principerna iakttas. De obligatoriska krav som anges i förfrågningsunderlaget ska normalt vara till fullo uppfyllda i anbudet för att den upphandlande myndigheten ska kunna uppta ett anbud till slutlig anbudsutvärdering och tilldela anbudsgivaren kontrakt i upphandlingen (jfr t.ex. Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i HFD 2016 ref. 37).

Tilldelningen till Kimmehed

Kommunen har den 23 mars 2018 meddelat ett nytt tilldelningsbeslut enligt vilket den leverantör som tilldelas kontraktet ska vara Gränna Taxibuss.

En upphandlande myndighet har möjlighet att ändra tidigare meddelat tilldelningsbeslut och meddela ett nytt beslut så länge upphandlingen pågår. Huruvida en sådan ändring skett före eller efter en överprövning av upphandlingen saknar därvid betydelse. Det föreligger med anledning av det anförda inte skäl för förvaltningsrätten att förordna om något ingripande med anledning av vad Lingmerths anført beträffande att Kimmehed inte kan tilldelas kontrakt i upphandlingen.

Tilldelningen till Gränna Taxibuss

Lingmerths har gjort gällande att anbudet från Gränna Taxibuss ska förkastas då (i) Gränna Taxibuss inte är att betrakta som anbudsgivare i upphandlingen, (ii) Gränna Taxibuss inte uppfyller det obligatoriska kravet 2.6 att ha kapacitet att utföra efterfrågat uppdrag, samt (iii) Gränna Taxibuss inte uppfyller det obligatoriska kravet 2.9 att lämna ESPD för det bolag vars kapacitet i form av två fordon åberopats, dvs. för Kimmehed.

Det är i målet otvistigt att det aktuella anbudet lämnats via ett användarkonto i TendSign som tillhör Kimmehed. Förvaltningsrätten anser att registrering i TendSign inte ensamt kan vara avgörande för bedömningen av

vem som har lämnat anbud i upphandlingen utan avgörande blir om det av anbudet tillräckligt klart och tydligt framgår att det är Gränna Taxibuss som är anbudsgivare (jfr Kammarrätten i Sundsvalls mål 859-13).

Enligt förvaltningsrätten utgör den omständigheten att anbudet lämnats via Kimmeheds användarkonto i TendSign i sig en presumtion för att det är detta företag som är anbudsgivare i upphandlingen. Därtill synes kommunen ha uppfattat Kimmehed som anbudsgivare eftersom detta bolag först valdes som leverantör. Av anbudet framgår emellertid att (i) ingivet registreringsbevis avseende Krav 2.2, (ii) den beskrivning av anbudsgivarens förmåga och kapacitet att klara uppdraget som redovisats under punkten Krav 2.6, (iii) ingiven ESPD avseende Krav 2.9 samt (iv) ingiven krishanteringsplan avseende Krav 4.1 samtliga avser Gränna Taxibuss. Detta till skillnad från firmanamnet Thomas Kimmehed AB som inte anges någon annanstans än i rubrikerna på sådana handlingar som genereras automatiskt i systemet e-avrop. Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att det vid en helhetsbedömning tillräckligt tydligt framgår att Gränna Taxibuss har lämnat anbudet.

Vad sedan beträffar huruvida Gränna Taxibuss, utifrån vad Lingmerths anfört, uppfyller samtliga ställda obligatoriska krav i upphandlingen konstaterar förvaltningsrätten följande.

Av Krav 2.6 i upphandlingsdokumentet följer att en anbudsgivare ska ha förmåga och kapacitet för att klara efterfrågad uppdrag. Uppdraget innefattar därvid transporter av elever till och från skolor inom kommunen som ska utföras med minst sju fordon (se dokumenten Förutsättningar och krav, Avtalsförslagan samt Trafikvolym och platskrav). Av dokumentet Trafikvolym och platskrav framgår vidare att antalet fordon är kopplat till sju körområden (A-G) som vart och ett har ett visst dimensionerat platskrav. Till anbudet ska bifogas en fordonsförteckning av vilken ska framgå bl.a. fordonens

registreringsnummer om dessa ej ska nyanskaffas, vilket planerat körområde det enskilda fordonet ska trafikera samt det antal sittplatser som fordonet omfattar.

Gränna Taxibuss har i den fordonsförteckning som bifogats anbudet angett att bolaget kommer att utföra uppdraget med åtta fordon. Två fordon som tillsammans uppnår platskravet offereras därvid för område G. För område D ska ett fordon nyanskaffas. I målet är klarlagt att fordonen med registreringsnummer XKZ461 och HZU404 som har offererats för område E (50 sittplatser) respektive G (16 sittplatser) inte tillhör Gränna Taxibuss utan Kimmehed.

Enligt förvaltningsrätten innebär kravet att ange fordon i fordonsförteckningen kopplat till visst område och med ett visst antal sittplatser att anbudsgivaren genom erbjudna fordon har att visa att denne har tillräcklig förmåga och kapacitet för att klara av upphandlat uppdrag enligt Krav 2.6 i upphandlingsdokumentet.

Eftersom Gränna Taxibuss, enligt vad som framkommit, inte äger två av de fordon som angetts i fordonsförteckningen och inte heller i sitt anbud har gjort gällande eller visat att bolaget på annat sätt förfogar över de fordon som inte tillhör bolaget, har Gränna Taxibuss enligt förvaltningsrättens bedömning inte uppfyllt det obligatoriska kravet att inneha och i anbudet påvisa att bolaget har förmåga och kapacitet att i alla delar utföra upphandlingsföremålet enligt Krav 2.6 i upphandlingsdokumentet. Kommunen borde därmed rätteligen ha förkastat Gränna Taxibuss anbud i upphandlingen.

Lingmerths har enligt vad som framkommer av utvärderingsprotokoll till tilldelningsbeslutet lämnat anbudet med det näst lägsta pris i upphandlingen.

Lingmerths har med anledning av detta lidit skada genom kommunens felaktiga beslut att kvalificera Gränna Taxibuss anbud till anbudutvärderingen. Skäl för ingripande enligt 20 kap. 6 § LOU föreligger därmed.

Kommunens överträdelse är inte hänförlig till det konkurrensuppsökande skedet varför rättelse är tillräckligt ingripande åtgärd. Ansökan om överprövning ska därför bifallas med förordnande om rättelse med innebörden att en ny anbudsutvärdering ska genomföras varvid anbudet från Gränna Taxibuss ska förkastas.

Vid denna bedömning saknas anledning att pröva vad Lingmerths gjort gällande i övrigt beträffande Gränna Taxibuss kravuppfyllelse.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1D-LOU).

Tomas Kjellgren
Rådman

Handläggare i målet har varit föredragande juristen Stefka Bokmark.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller

4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,

- de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag (söndagsregeln).

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att prövningstillstånd meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I mål om överprövning enligt lagen (2011:1029) om om upphandling på försvars- och Säkerhetsområdet, lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna eller lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Vanligtvis får, då kammarrätten inte har fattat något interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, avtal slutas omedelbart. I de fall där kammarrätten har fattat ett interimistiskt beslut om att upphandlingen inte får avslutas, får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt det interimistiska beslutet. Vid beräkningen av de tio dagarna gäller söndagsregeln. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16:e eller 20:e kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.